

היבטים לשוניים בפרשת תצוה ט

דקדוקי מילים וקריאה בפרשת תצוה קריאת זכור והפטרותה, ובראשון של כי-תשא

מילים שו"ו ההיפוך לעתיד הפכה אותן למלרע: וְלִקְחָתָּ וּפְתַחְתָּ וְנִתְּתָהּ וּמְלֵאתָ וְשָׂמַתָּ וְהִלְבַּשְׁתָּ וּמְשַׁחְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ וְנִתַּתָּ וְהִקְרַבְתָּ וְרַחֲצָתָּ וְאָפַדְתָּ וְיִצְקָתָּ וְחִגְרָתָּ וְחִבַּשְׁתָּ וְהִקְטַרְתָּ וְשַׁחַטְתָּ וְזָרַקְתָּ וְהִזִּיתָ וְהִנַּפְתָּ וּבִשַׁלְתָּ וְשָׂרַפְתָּ וְחִטַּאתָ וְנוֹעַדְתִּי וְקִדַּשְׁתִּי וְשָׁכַנְתִּי וְצִפִּיתָ וְהִפִּיתָ וְהִמַּתָּ וְנִלְחַמְתָּ

כז יט וְיָקָחוּ: הוא"ו בשווא נע. לְהַעֲלֹת: געיה בה"א מעמידה מעט את קריאתה למנוע הבלעת העי"ן החטופה שלאחריה כח א לְכַהֲנוּ-לִי: געיה בכ"ף
כח ג רִוַח חֲכָמָה: יש להקפיד על הפרדת התיבות
כח י עַל הָאֲבֹן הָאֶחָת: טעם טפחא בתיבה עַל
כח יז מְלֵאתָ: טעם נסוג אחור ללמ"ד. אַרְבַּעַה טוֹרִים אֲבָן: טעם טפחא בתיבת אַרְבַּעַה; פְּטוּדָה הטי"ת בשווא נח.
כח יח וַיִּהְיֶה: היר"ד קמוצה
כח יט וְאַחֲלַמָּה: במלעיל
כח כ וַיִּשְׁפָּה: היר"ד בקמץ גדול והשי"ן בשווא נע, והפ"א בצירי ללא דגש.
כח כב שָׂרַשְׁתָּ: געיה בשי"ן והרי"ש בשווא נח.¹
כח כח וַיִּרְכָּסוּ: הוא"ו בשווא נע. כתיב מְטַבְּעֹתָיו, קרי מְטַבְּעֹתָיו
כח לב תַּחֲרָא: החי"ת בשווא נח לא בחטף. יְהִי־לֹ: געיה ביר"ד הראשונה ודגש חזק בלמ"ד מדין דחיק
כח מא וְכַהֲנוּ לִי: וְכַהֲנוּ במרכא ואין היא מוקפת לתיבה שלאחריה בסילוק (סוף פסוק).
כח מג לו וְלִזְרְעוּ אַחֲרָיו: כך ההטעמה לפי תכנת הכתר.²
כט א אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה: המילים מוקפות. תיבת אֲשֶׁר לא קדמא אלא געיא בשי"ן ובמקף.
כט יא וְשַׁחַטְתָּ: הטי"ת בשווא נח על אף הקושי וכן הוא בהמשך בפס' טז, כ
כט יג הַמְכַסֶּה: המ"ם בשווא נע וכן בפס' כב³
כט כט לְמִשְׁחָה: המ"ם בקמץ קטן
כט ל לְלִבָּשִׁים: השי"ן בקמץ.
כט לט אֶת-הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר: אין לבלבל עם פרשת התמיד בפינחס שם כתוב אֶחָד.
כט מ וַיִּסְדֹּךְ: הנו"ן בצירי.
כט מג וְנִקְדָּשׁ: הדלי"ת פתוחה
כט מו לְשִׁכְנֵי: השי"ן בקמץ קטן
ל ד תַּעֲשֶׂה-לֹ: געיה בת"ו ודגש חזק בלמ"ד מדין דחיק
ל ח וּבַהֲעֹלֹת: הבי"ת בשווא נח וגעיה בה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה

מפטיר לשבת זכור דברים כה:

יז עֲמַלְק: יש הקוראים פרשת זכור כל מילה וכל אות לאט ובהדגשה והם עלולים לקרוא את המ"ם בדגש אבל המ"ם היא

¹ הגעיא כאן אינה הופכת את השווא לנע.

² בתורה קדומה, עפ"י כל ספרי תימן, מוטעם לו וְלִזְרְעוּ אַחֲרָיו.

³ בכ"י לניגוד המ"ם בחטף פתח כדי לוודא את קריאת השווא הנע.

רפויה אחרי חטף. **בְּצִאתְכֶם**: הת"ו בשווא נע

יח **קָרָף**: געיה בקר"ף והר"ש בשווא נע. **וַיִּזְנַב**: גם כאן בעלי הקריאה האיטית המדגישה עלולים לקרוא את היר"ד בשווא נע ובדגש בעוד שהיא ללא דגש ובשווא נח. **כָּל-הַנְּחֻשָׁלִים**: נחץ בנו"ן מפאת הגעיה שבה. **וַיִּגַע**: קוראים שבכל קריאה אינם מבחינים בין אל"ף לעי"ן עלולים לקרוא כאן עי"ן פתוחה במקום עי"ן בפתח גנובה, כלומר: ויגעה. אבל לפי קריאת האשכנזים יש כאן אל"ף גנובה ונקרא **וַיִּגָּע**. ולפי עדות המזרח: **וַיִּגַע**.
יט **מִכָּל-אֲיִבֵיךָ**: טעם קדמא באל"ף, גרש בב"ת והיר"ד ביניהן בשווא נע. **אֶת-זְכָר**: לאחרונה השתרש מנהג לקרוא פעמים את המילה "זכר" מנהג זה אינו מוכר באשכנז המערבי וגם לא בעדות המזרח. בקונטרס "מקראות שיש להם הכרע" של הר"מ ברויאר ז"ל האריך להוכיח שאין ספק שנוסח הצירי הוא הנכון, ואין כל צורך בקריאה הכפולה.

הפטרת שבת זכור שמואל א טו (הספרדים מתחילים בפס' א):

א **לְמִשְׁחָךְ**: שי"ן בקמץ גדול, חי"ת בחטף קמץ וכ"ף סופית בקמץ גדול

ב **בְּעֵלְתוֹ**: געיה בב"ת, אין לקרא 'בלותו'

ג **וְהַפִּיִתָה**: במלרע

ד **וַיִּשְׁמַע**: יר"ד בשווא נח, שי"ן בפתח והמ"ם בדגש חזק

יח **בְּדַרְךְ**: הב"ת בשווא נע ולא בפתח

כג **וַיִּמְאַסְךָ**: בתכנת הכתר שאנו מעתיקים ממנה אין געיה באל"ף, עם זאת אין ספק שהאל"ף בקמץ רחב והסמ"ך בשווא נע⁵.

כה **וְאַשְׁתַּחֲוָה**: הוא"ו בשווא נע

כח **מִמֶּךָ**: כ"ף סופית דגושה

ל **וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי**: מלעיל.

ראשון של כי תשא:

יב **וְלֹא-יְהִיֶּה בָהֶם נִגְף בְּפִקְד אֲתֶם**: יש להחיש את קריאת התיבה **נִגְף** להסמיכה לקודמתה, **וְלֹא-יְהִיֶּה בָהֶם נִגְף** - **בְּפִקְד אֲתֶם**

טו **וְהִדַּל לֹא** - **לָתֵת אֶת-תְּרוּמַת**: יש להקפיד על הפרדת התיבות

ל יח **לְרַחֲצָה**: הר"ש בקמץ קטן והחי"ת בשווא נח, כמובן

4 מאמרו צורף לגיליון תצוה סז, המעוניין יפנה אלי.

5 במקרים כגון זה השלים ר"מ ברויאר געיות במקום הראוי להן. הקובע שזה קמץ רחב ושוא נע או חטף ושוא נח הוא כי אמאס הוא במשקל אָפְעַל.